

УДК 378.147**ДУАЛЬНА ОСВІТА ЯК НОВА МОДЕЛЬ ПІДГОТОВКИ
ФАХІВЦІВ ЗВО***Деділова Т.В., к.е.н., доцент,
dedilova@ukr.net**Харківський національний автомобільно-дорожній університет*

Дуальна форма навчання є такою формою навчання, що має практичне орієнтування на професійну підготовку фахівців закладами вищої освіти. В її основу покладено соціальне партнерство освітніх закладів і підприємств, які мають зацікавленість в підготовці фахівців певної галузі національної економіки, а також мають на меті укріплення стійких виробничих зв'язків і підвищення статусу провідного роботодавця. На базі таких підприємств й реалізується освітня компонента з набуття майбутніми фахівцями компетентностей професійного блоку навчання. Програма взаємодії ЗВО та підприємств містить впровадження обов'язкових періодів виробничого навчання й виробничої практики.

Сучасні тенденції на ринку праці свідчать про наявність дисбалансу в попиті та пропозиції на робочу силу, зміщеного, на жаль, не на користь випускників ЗВО. Актуальність питання впровадження елементів дуальної форми навчання задля ліквідації дефіциту висококваліфікованих фахівців на ринку праці підтверджено також запитами роботодавців. Це безпосередньо впливає на структуру освітніх програм, призначенням яких в контексті дуальної взаємодії є своєчасне реагування на мобільність й динамічність ринку праці в середньостроковій перспективі, а також на зміни в технологічних процесах підприємств [1].

Крім того, модернізація змісту вищої освіти за рахунок такої взаємодії дозволяє враховувати запити потенційних роботодавців при організації навчального процесу в цілому. Переваги використання дуальної системи навчання наведено на рисунку 1.

В роботі [2] автори окремо наводять ознаки впровадження дуальної освіти, притаманні країнам Європейського Союзу. Зокрема, до їх складу віднесено:

– укладання 3-стороннього договору про професійне навчання (підприємство-учень-заклад освіти);

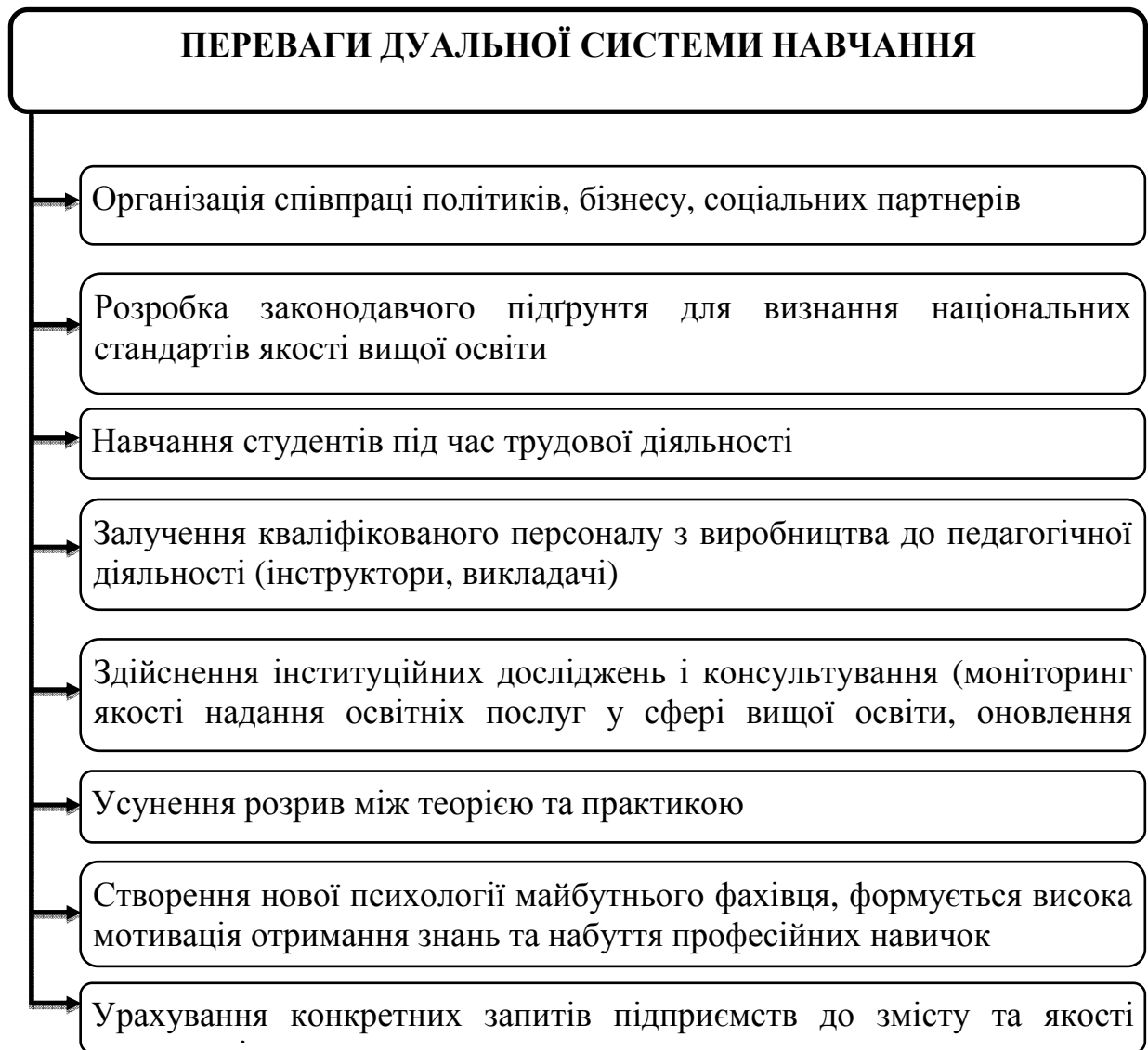

Рисунок 1 – Переваги використання дуальної системи (розроблено автором на основі [3])

– 70-80% навчання проходить на виробництві – 3-4 дні на тиждень учень навчається на підприємстві і 1-2 дні – в навчальному закладі;

– основні витрати з професійного навчання несе підприємство (воно також сплачує компенсацію інструкторам, які займаються наставництвом; учень на підприємстві отримує винагороду (зарплата учня в середньому становить 80% від зарплати співробітника);

– за навчання учнів існують різні державні субсидії для підприємств;

– підсумковий контроль знань учнів здійснюється незалежними комісіями торгово-промислових палат;

– наявність законодавчих рамочних умов;

– підтримка дуальної системи бізнесом, соціальними партнерами, державою, освітніми закладами.

Процес провадження дуальної освіти не завершується в кінцевому випадку лише підготовкою фахівців. Навчальний заклад в умовах реалізації дуальної форми навчання повинен також запровадити моніторинг працевлаштування випускників та налагодити тристоронній зворотний зв'язок з роботодавцями в системі «ЗВО-випускник-підприємство». Саме така комунікація є запорукою ефективною взаємодії усіх зацікавлених сторін (випускників, працедавців, ЗВО та держави).

Література:

1. Серік М. Л., Федак Н. В. Модель дуальної освіти і проблеми її впровадження в Україні. *Модернізація вищої освіти та проблеми управління якістю підготовки фахівців. Організація системи взаємодії «вища освіта – ринок праці* : тези XV всеукр. наук.-метод. конф. (Харків, 28 верес. 2018 р.). Харків: ХДУХТ, 2018. С. 4-6.

2. Ажажа М. А. Управління процесом упровадження дуальної освіти в професійну підготовку майбутніх фахівців. *Публічне управління та митне адміністрування*. 2019. № 1 (20). С. 14-24 (DOI <https://doi.org/10.32836/2310-9653-2019-1-14-24>)

3. Андрищенко І. С. Дуальна освіта – інноваційна технологія навчання. *Модернізація вищої освіти та проблеми управління якістю підготовки фахівців. Організація системи взаємодії «вища освіта – ринок праці* : тези XV всеукр. наук.-метод. конф. (Харків, 28 верес. 2018 р.). Харків: ХДУХТ, 2018. С. 23-24.

УДК 378.

ПРО ДУАЛЬНУ ФОРМУ ЗДОБУТТЯ ВИЩОЇ ОСВІТИ

*Ковальова Т.В., к.е.н., доцент,
kovaleva64@ukr.net*

Харківський національний автомобільно-дорожній університет

*Ковальов П.А., к.т.н., доцент,
kovalev10121963@ukr.net*

Національний університет цивільного захисту України

Дуальна освіта з одного боку є вимогою часу, з іншого – фактором підвищення якості освіти. Ринок праці хоче бачити фахівців, які крім теоретичних знань мали б відповідні знання у практичному аспекті діяльності підприємств. Дуальна освіта (від лат.